

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **Q. W.**, zastoupeného Mgr. Petrem Václavkem, advokátem, se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 5. 2013, č. j. MV-138980-9/SO/sen-2012, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 10. 2015, č. j. 3 A 73/2013 – 91, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **s e** odkladný účinek **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Rozhodnutím Ministerstva vnitra ze dne 22. 8. 2012, č. j. OAM-343-24/ZR-2012 (dále jen „správní rozhodnutí prvního stupně“), bylo zrušeno povolení k trvalému pobytu, které žalobce (dále jen „stěžovatel“) získal roku 2006 za účelem sloučení s občanem České republiky, nezletilým R. N., a stěžovateli byl udělen výjezdní příkaz na 30 dnů od právní moci správního rozhodnutí prvního stupně. Správní rozhodnutí prvního stupně bylo odůvodněno zejména tím, že se stěžovatel dopustil obcházení zákona s cílem získat povolení k trvalému pobytu, a to účelovým určením otcovství souhlasným prohlášením. Odvolání stěžovatele proti správnímu rozhodnutí prvního stupně žalovaná v záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítla. Městský soud v Praze následně v záhlaví uvedeným rozsudkem (dále jen „městský soud“ a „napadený rozsudek“) zamítl i stěžovatelovu žalobu.

[2] Proti napadenému rozsudku stěžovatel brojí kasační stížností, kterou spojil s návrhem na přiznání jejího odkladného účinku. Má za to, že přiznání odkladného účinku nemůže představovat újmu pro třetí osoby ani rozpor s veřejným pořádkem. Zájem na realizaci pravomocného správního rozhodnutí sice může být ve veřejném zájmu, přesto jej však dle názoru stěžovatele nelze stavět do konfliktu se zájmem stěžovatele na spravedlivý proces, neboť zájem jednotlivce, spojený navíc se zcela zásadními dopady do jeho života, převyšuje jakýkoliv důležitý veřejný zájem. Svou argumentaci podpořil odkazy na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, jimiž byl v jiných věcech odkladný účinek přiznán (konkrétně usnesení ze dne 23. 1. 2013, č. j. 6 As 82/2012 – 37, usnesení ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 – 76, a usnesení ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 – 100).

[3] Právo trvale pobývat na území České republiky bylo stěžovateli přiznáno již dne 4. 12. 2006 a od této doby si zde dle svého tvrzení vytvořil zásadní rodinné a pracovní vazby. V České republice pobývá se svou družkou Z. J., jejich společnou dcerou Z. Y. a s dcerou své družky S. Z., která je občankou České republiky. Jmenované mají k České republice také vytvořeny zásadní vazby a vycestování by bylo zásahem do jejich práva na ochranu soukromého a rodinného života. S ohledem na dobu, která uplynula od zahájení řízení o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu (tj. 24. 4. 2008), lze navíc konstatovat, že přiznání odkladného účinku nemůže být v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[4] Žalovaný svého práva vyjádřit se k návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nevyužil.

[5] Podle § 107 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. se užíje přiměřeně. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[6] Nejvyšší správní soud již dříve judikoval, že povinnost tvrdit a prokázat vznik újmy má stěžovatel (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012, č. j. 1 As 27/2012 – 32; všechna zde uvedená rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz). Od stěžovatele, který žádá o přiznání odkladného účinku, se tak především očekává dostatečně konkrétní a individualizované tvrzení o tom, že mu v důsledku napadeného rozhodnutí vznikne nepoměrně větší újma než jiným osobám, vysvětlení, v čem tato újma spočívá, a uvedení jejího rozsahu. Vylíčení podstatných skutečností o nepoměrně větší újmě musí svědčit o tom, že negativní následek, jehož se stěžovatel v souvislosti s rozsudkem krajského soudu obává, by pro něj byl zásadním zásahem. Kromě výše uvedeného tíží stěžovatele též důkazní břemeno k v návrhu uplatněným tvrzením. Unesení tohoto důkazního břemena po stěžovateli vyžaduje, aby tvrzení, kterými odůvodňuje návrh na přiznání odkladného účinku, také řádně doložil (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2015, č. j. 2 As 218/2015 – 50).

[7] Soudní řád správní koncipuje institut odkladného účinku jako mimořádné opatření. Jedná se o výjimku z pravidla, která musí být vyhrazena pro ojedinělé případy, jež naplňují zákonem předepsané podmínky. Případy řešené judikaturou, na niž stěžovatel odkazoval ve svém návrhu na přiznání odkladného účinku, přitom takovou výjimku představovaly. Usnesením ze dne 23. 1. 2013, č. j. 6 As 82/2012 – 37, týkajícím se vyhoštění se zákazem vstupu na 3 roky, Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek zejména proto, že stěžovatelka v dané věci tvrdila, že byla družkou občana České republiky, s nímž žila ve společné domácnosti, a navíc iniciovala správní řízení, jehož výsledek byl způsobilý zvrátit platnost jí napadeného rozhodnutí. V nově zahájeném správním řízení přitom mělo být ověřováno, zda stěžovatelka skutečně žila s občanem České republiky ve společné domácnosti, a proto byla stěžovatelčina účast na tomto nově iniciovaném řízení nezbytná. Nosným důvodem, pro který Nejvyšší správní soud přiznal usnesením ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 – 100, odkladný účinek kasační stížnosti ve věci zrušení povolení k trvalému pobytu, pak bylo to, že stěžovatel tvrdil, že má v České republice vytvořeno veškeré rodinné, sociální a pracovní zázemí a v důsledku rozhodnutí o zrušení jeho povolení k trvalému pobytu by byl nucen opustit společně se svou těhotnou manželkou a dítětem Českou republiku, neboť jeho manželka disponovala povolením k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny se stěžovatelem. Stěžovatel i jeho rodina by se tak ocitli v bezvýchodné situaci, což bylo dle Nejvyššího správního soudu možno ověřit na základě správního spisu.

pokračování

Uvedl-li Nejvyšší správní soud v rozebírané věci sp. zn. 5 As 73/2011 navíc i to, že pro výkon práva na spravedlivý proces může být nezbytné, aby stěžovatel zůstal na území České republiky až do skončení řízení o jeho kasační stížnosti, neboť k právu na spravedlivý proces náleží i právo účastníka vystupovat v tomto řízení osobně a být v kontaktu se svým zástupcem atp., nejednalo se zjevně o stěžejní důvod pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti [obdobně viz také usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2015, č. j. 3 Azs 100/2015 – 25, ve věci zrušení povolení k trvalému pobytu, kde bylo hlavním rozhodovacím důvodem pro přiznání odkladného účinku to, že stěžovatel (prokazatelně) pečoval o nezletilého občana České republiky, jehož matka byla v zahraničí a nejevila o něj zájem]. Při rozhodování o odkladném účinku kasační stížnosti je nutné vždy pečlivě zvažovat okolnosti konkrétního případu. V situaci, kdy je stěžovatel zastoupen a hlavním, resp. jediným důvodem pro přiznání odkladného účinku jeho kasační stížnosti by mělo být jeho právo osobně se řízení účastnit nebo být v úzkém kontaktu se svým zástupcem bez toho, aby zde byly další individualizované, závažné okolnosti, nelze takovému návrhu na přiznání odkladného účinku vyhovět. Takový přístup by totiž vedl k paušálnímu přiznávání odkladného účinku všem kasačním stížnostem směřujícím proti rozhodnutím, se kterými je spojena povinnost vycestovat z území České republiky, čímž by byla zcela popřena výjimečná povaha institutu odkladného účinku, jakož i záměr zákonodárce nepřiznat kasačním stížnostem brojícím proti takovému typu správních rozhodnutí odkladný účinek automaticky, tedy přímo ze zákona.

[8] Nejvyšší správní soud si je vědom toho, že v usnesení ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014 – 25 (a v dalších jemu obdobných případech správního vyhoštění), přiznal odkladný účinek kasační stížnosti na základě návrhu, v němž bylo taktéž argumentováno zájmem stěžovatele na ochraně jeho procesních práv, aniž stěžovatel tvrdil a prokázal existenci dalších významných okolností případu. Ve věci sp. zn. 1 Azs 160/2014 ovšem šlo o kvalitativně jinou situaci, než jakou posuzuje Nejvyšší správní soud nyní, neboť stěžovateli přímo hrozilo správní vyhoštění na dobu jednoho roku a s tím spojený zákaz vstupu na území všech členských států Evropské unie. Naproti tomu v nyní souzené věci nejsou se zrušením povolení k trvalému pobytu spojeny takto nepříznivé důsledky. Na rozdíl od situace, kdy dojde k vyhoštění, se cizinec po zrušení povolení k trvalému pobytu jednak nepovažuje za nežádoucí osobu [srov. § 154 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“)], a jednak nemá povinnost opustit území Evropské unie, nýbrž jen území České republiky (srov. § 77 odst. 3 zákona o pobytu cizinců ve spojení s § 1 odst. 1 tohoto zákona). Zdůraznit je také třeba to, že ačkoli byl stěžovateli udělen výjezdní příkaz podle § 50 zákona o pobytu cizinců, má možnost požádat o udělení krátkodobého víza podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. 7. 2009, o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex) - viz § 50 odst. 3 část věty za středníkem zákona o pobytu cizinců, který takovou možnost nevyklučuje, ve spojení s § 20 odst. 1 tohoto zákona.

[9] Usnesením ze dne 24. 6. 2015, č. j. 1 Azs 106/2015 – 31, Nejvyšší správní soud přiznal odkladný účinek kasační stížnosti v typově stejné věci, jakou je právě souzená, tj. zrušení povolení k trvalému pobytu z důvodu obcházení zákona, rozhodující roli zde však sehrálo to, že stěžovatel neměl možnost legálně získat jiné pobytové oprávnění, neboť v České republice pobýval navzdory soudnímu rozhodnutí o vyhoštění.

[10] Právě posuzovaná věc se tedy liší od shora popsaných případů zejména tím, že stěžovateli bezprostředně nehrozí vyhoštění z České republiky (potažmo Evropské unie) a má možnost dosáhnout na jiný druh pobytového oprávnění. Pro tyto podstatné odlišnosti Nejvyšší správní soud zkoumal, zda stěžovatel doložil svá tvrzení o hrozícím závažném zásahu do jeho soukromého a rodinného života.

[11] Pouze na okraj Nejvyšší správní soud dodává, že stěžovatel argumentoval také usnesením o přiznání odkladného účinku ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 – 76, které se ovšem týká typově zcela odlišné věci, než je nyní řešená, a to uvedení honitby do souladu se zákonem o myslivosti. Ve zmiňovaném usnesení navíc není obsažena část textu, kterou stěžovatel z tohoto usnesení „citoval“.

[12] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že tvrzení, jimiž stěžovatel odůvodňuje opodstatněnost svého návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, nemohou vést k tomu, aby bylo jeho žádosti vyhověno, neboť stěžovatel ve vztahu k uplatněným tvrzením neunesl své důkazní břemeno. Nejenže stěžovatel nepodložil svou argumentaci o jemu hrozící vážné újmě žádným důkazem, ale ani skutečnosti vyplývající ze správního spisu nevypovídají o věrohodnosti stěžovatelových tvrzení - naopak jsou s nimi v rozporu.

[13] Stěžovatel uvádí, že na území České republiky pobývá se svou družkou Z. J. a její dcerou S. Z., nar. roku X, občankou České republiky. Z protokolu o výsledku svědka, paní Z. J., ze dne 25. 11. 2008, sepsaného v rámci správního řízení ve věci stěžovatele, naproti tomu plyne, že paní Z. J. je bývalou manželkou stěžovatele. Bývalí manželé se občas potkávají, neboť bydlí ve stejném domě. Jejich společný syn W. F. žije v Číně u sestry paní Z. J. Sama svědkyně má další dítě, dceru (nar. roku X), jejímž otcem je muž jménem P.; stěžovatel ji údajně již potkal, když byla se svědkyní na procházce. Z úředního záznamu Policie České republiky ze dne 11. 1. 2009 pak vyplývá, že paní Z. J. bydlí se svou dcerou S. Z., jejímž otcem je V. P. (nar. v Brně), na adrese H. 441/20, P. 9. Paní Z. J. předložila Policii České republiky osvědčení o rozvodu manželů (pozn.: vzhledem k souvislostem lze mít za to, že jde o rozvod stěžovatele s paní Z. J.), k němuž došlo dne 24. 8. 2003 v provincii Zhejiang v Číně. Policie dále zjistila, že stěžovatel bydlí v přízemí stejného domu jako výše jmenovaná, kde obývá jednu místnost. Paní Z. J. stvrdila, že se svým bývalým manželem nežije. V narativní části rozsudku Okresního soudu v Ústí nad Labem ze dne 16. 2. 2009, č. j. 17 P 108/2007 – 134, založeného ve správním spise, je uvedeno, že stěžovatel obývá jeden pokoj, který sdílí s dospělým kolegou. V záznamu Úřadu městské části Prahy 9 o sociálním šetření provedeném dne 13. 1. 2012 se podává, že stěžovatel má k dispozici místnost v suterénu, jež je vybavena pouze dvěma postelami a kterou obývá se svým spolubydlícím. V žalobě podané proti napadenému rozhodnutí pak stěžovatel poukazuje na to, že má na území České republiky syna R. N., nar. X, který je občanem České republiky, přičemž posuzování hloubky vztahu mezi stěžovatelem a R. N. bylo předmětem správního řízení, během něhož správní orgány dospěly k závěru, že stěžovatel souhlasil s prohlášením otcovství pouze za účelem získání povolení k trvalému pobytu na území České republiky (zákonnost rozhodnutí založeném na tomto závěru bude předmětem meritorního přezkumu Nejvyšším správním soudem).

[14] Ze správního spisu ani spisu městského soudu se tedy nepodařilo ověřit pravdivost stěžovatelových tvrzení o tom, že Z. J. je družkou stěžovatele, se kterou stěžovatel žije ve společné domácnosti. Taktéž v nich není obsažena informace, že stěžovatel a Z. J. mají společnou dceru Z. Y. Na základě dokumentů založených ve spisech rovněž nelze dospět k tomu, že si je stěžovatel blízký se S. Z.; naopak lze důvodně předpokládat, že se s ní stěžovatel sotva zná. Sám stěžovatel přitom svá tvrzení nijak nedoložil. Nejvyšší správní soud proto nemá za pravděpodobné, že nedojde-li k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, hrozí stěžovateli vážná újma v důsledku zpretrhání rodinných vazeb. V případě stěžovatele tedy nebyla osvědčena existence ojedinělých okolností opodstatňujících výjimečné řešení jeho situace, potřebných pro naplnění podmínky pro přiznání odkladného účinku (hrozící újma dosahující takové intenzity, jako tomu bylo kupříkladu ve věcech uvedených v odst. [7] tohoto usnesení). Jelikož nebyla

pokračování

splněna první podmínka pro přiznání odkladného účinku, otázku rozporu s veřejným zájmem již Nejvyšší správní soud nezkoumal.

[15] Ze shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud nepřiznal kasační stížnosti stěžovatele odkladný účinek. Tímto rozhodnutím Nejvyšší správní soud žádným způsobem nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé. Vzhledem k přednostnímu režimu projednání (§ 56 odst. 3 s. ř. s.) a obvyklé délce řízení před Nejvyšším správním soudem v typově obdobných věcech lze očekávat vydání meritorního rozhodnutí v horizontu čtyř až osmi týdnů.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. ledna 2016

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu